

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10769/2558

นาย ศ.โจทก์ นาง ส.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1564, ป.วิ.พ. มาตรา 249, ป.พ.พ. มาตรา 1461, ป.วิ.พ. มาตรา 225

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ฟ้องหย่าจำเลย ขอให้เพิกถอนอำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ทั้งสองของจำเลย และให้โจทก์เป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ทั้งสองฝ่ายเดียว จำเลยให้การและฟ้องแย้งว่า จำเลยไม่ได้ทำการเป็นปรปักษ์ต่อการเป็นสามีภริยา โจทก์ไม่อาจฟ้องหย่าได้ จำเลยยังประสงค์อยู่กินฉันสามีภริยากับโจทก์ และแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องแย้งว่า หากศาลพิพากษาให้โจทก์และจำเลยหย่าขาดกัน ขอให้บุตรทั้งสองอยู่ในอุปการะเลี้ยงดูของจำเลย ให้จำเลยมีอำนาจปกครอง ให้โจทก์ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์ทั้งสองนั้น แสดงให้เห็นถึงเจตนาแท้จริงตามฟ้องแย้งจำเลยว่า ไม่ประสงค์หย่ากับโจทก์ และยืนยันว่าโจทก์ไม่ปฏิบัติตาม ป.พ.พ. มาตรา 1564 วรรคหนึ่ง โจทก์ในฐานะบิดามารดามีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ และปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าวไม่ว่าโจทก์จำเลยยังคงเป็นสามีภริยาหรือหย่าขาดกันแล้วหรือไม่ กรณีมีเหตุสมควรที่ศาลจะมีคำสั่งให้อำนาจปกครองบุตรอยู่กับโจทก์หรือจำเลยตามมาตรา 1566 (5) ไม่ว่าโจทก์จำเลยจะหย่าขาดจากกันหรือไม่เช่นเดียวกันแม้ศาลจะมีได้พิพากษาให้โจทก์จำเลยหย่าขาดจากกัน โจทก์ก็ยังคงมีหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวได้ หากใช้ข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาโดยชอบในศาลชั้นต้นดังที่ศาลอุทธรณ์ภาค 8 วินิจฉัย จำเลยมีสิทธิอุทธรณ์ขอให้โจทก์ปฏิบัติตามฟ้องแย้งได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้พิพากษาให้โจทก์กับจำเลยหย่าขาดจากการเป็นสามีภริยากัน ให้เพิกถอนอำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ทั้งสองของจำเลย และให้โจทก์เป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ทั้งสองฝ่ายเดียว จำเลยให้การและฟ้องแย้งและแก้ไขคำให้การขอให้ยกฟ้องและฟ้องแย้งขอให้บังคับโจทก์ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูจำเลยนับแต่เดือนสิงหาคม 2555 ถึงวันฟ้องแย้งเป็นเวลา 8 เดือน เดือนละ 30,000 บาท เป็นเงิน 240,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องแย้งจนกว่าจะชำระให้แก่จำเลยเสร็จและชำระเดือนละ 30,000 บาท นับแต่วันฟ้องแย้งจนถึงวันที่โจทก์กับจำเลยหย่าขาดจากกัน หากศาลพิพากษาให้โจทก์หย่าขาดกับจำเลย ขอให้บุตรผู้เยาว์ทั้งสองอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของจำเลย ให้จำเลยเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ทั้งสองฝ่ายเดียวโดยให้โจทก์ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูเด็กหญิง ต. นับแต่เดือนสิงหาคม 2555 ถึงวันฟ้องแย้งเป็นเวลา 8 เดือน เดือนละ 20,000 บาท เป็นเงิน 160,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องแย้งจนกว่าจะชำระให้แก่จำเลยเสร็จ กับให้โจทก์ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์ทั้งสองแก่จำเลยเป็นรายเดือนต่อบุตรผู้เยาว์หนึ่งคนเดือนละ 20,000 บาท นับแต่วันฟ้องแย้งจนกว่าบุตรผู้เยาว์ทั้งสองบรรลุนิติภาวะ โจทก์ให้การแก้ฟ้องแย้งขอให้ยกฟ้องแย้ง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์และยกฟ้องแย้งจำเลย ให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลย โดยกำหนดค่าทนายความให้ 10,000 บาท จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 8 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว พิพากษาแก้เป็นว่า ให้โจทก์ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูแก่จำเลยในอัตราเดือนละ 10,000 บาท นับแต่เดือนสิงหาคม 2555 เป็นต้นไป จนกว่าโจทก์กับจำเลยหย่าขาดจากกัน

อุทธรณ์ของจำเลยในข้ออื่นนอกจากนี้ให้ยก (ที่ถูก นอกจากที่แก้ให้คงไว้ตามคำพิพากษา ศาลชั้นต้น) คำอุทธรณ์ยื่นขึ้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์และจำเลยฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า โจทก์กับจำเลยจดทะเบียนสมรสกัน โดยชอบด้วยกฎหมาย มีบุตรผู้เยาว์ด้วยกัน 2 คน คือ เด็กชาย ศ. อายุ 6 ปี กับเด็กหญิง ต. อายุ 2 ปี โจทก์กับจำเลยแยกกันพักอาศัย โดยเด็กชาย ศ. อยู่กับโจทก์ ส่วนเด็กหญิง ต. อยู่กับจำเลย ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าพยานหลักฐานที่โจทก์นำเสนอขึ้น ยังรับฟังไม่ได้ว่า โจทก์มีเหตุหย่าจำเลย ตามฟ้องพิพากษายกฟ้องโจทก์และยกฟ้องแย้งจำเลย โจทก์มีได้อุทธรณ์ คดีจึงเป็นอันยุติตาม คำพิพากษาศาลชั้นต้นว่า โจทก์ไม่มีเหตุหย่าจำเลยตามฟ้อง ที่โจทก์ฎีกาว่า ทั้งโจทก์และจำเลยต่าง ยอมรับว่าเหตุสิ้นสุดแห่งการเป็นสามีภริยาได้เกิดขึ้นแล้ว ขอให้พิพากษาให้โจทก์และจำเลยไป จดทะเบียนหย่าขาดจากการเป็นสามีภริยากันนั้น โจทก์ไม่มีสิทธิยกปัญหาดังกล่าวขึ้นฎีกาได้อีก เพราะถือเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลอุทธรณ์ภาค 8 ต้องห้ามมิให้ฎีกา ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้ มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาโจทก์ว่า โจทก์ต้องชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูแก่จำเลยหรือไม่ โจทก์ฎีกาว่า จำเลยเป็นผู้ออกไปจากบ้านแล้วไม่กลับมาอีก ประกอบกับพยานจำเลยทุกปากต่างเบิกความ รับรองว่า จำเลยมีความพร้อมสามารถเลี้ยงดูตนเองและบุตรผู้เยาว์ได้ โจทก์จึงไม่จำเป็นต้องชำระ ค่าอุปการะเลี้ยงดูแก่จำเลยนั้น เห็นว่า โจทก์ให้การแก้ฟ้องแย้งจำเลย ว่า โจทก์เป็นผู้ชำระค่าใช้จ่าย ส่วนตัวจำเลย เนื่องจากจำเลยไม่ได้ประกอบอาชีพ แสดงว่าโจทก์มีฐานะดีกว่าจำเลยและสามารถ ช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูจำเลยได้ โจทก์จึงมีหน้าที่ต้องช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูแก่จำเลยซึ่งเป็น ภริยา ตามความสามารถและฐานะของตน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1461 วรรคสอง แม้โจทก์กับจำเลยจะแยกกันพักอาศัยก็ตาม โจทก์ก็ยังมีหน้าที่ต้องชำระค่าอุปการะ เลี้ยงดูแก่จำเลย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาจำเลย ว่า ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 8 วินิจฉัยว่า ปรากฏตามฟ้องแย้งจำเลยที่แก้ไขเพิ่มเติมว่า หากศาลพิพากษาให้โจทก์หย่าขาดกับ จำเลย จำเลยขอให้บุตรผู้เยาว์ทั้งสองอยู่ในอุปการะเลี้ยงดูของจำเลย ให้จำเลยมีอำนาจปกครอง บุตรผู้เยาว์ทั้งสองแต่เพียงฝ่ายเดียว กับให้โจทก์ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์ทั้งสองแก่จำเลย เป็นรายเดือน โจทก์มิได้ขอใช้สิทธิเรียกร้องนี้ในระยะเวลาที่โจทก์กับจำเลยยังคงเป็นสามีภริยากัน อุทธรณ์ของจำเลยในข้อนี้มีใช่เป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์ภาค 8 ไม่รับวินิจฉัย นั้น ชอบหรือไม่ เห็นว่า แม้ฟ้องแย้งจำเลยที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมจะมีข้อความระบุว่า หากพิพากษาให้ โจทก์และจำเลยหย่าขาดจากกัน แต่จำเลยบรรยายคำฟ้องแย้งมาแต่แรกว่าจำเลยยังประสงค์จะอยู่ กันฉันสามีภริยากับโจทก์ โจทก์ไม่เคยใช้อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ทั้งสอง จำเลยกับบุตรผู้เยาว์ ทั้งสองยังรักห่วงใยต่อกัน จำเลยสามารถอบรมเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์ทั้งสองได้ ขอให้จำเลยมีอำนาจ ปกครองบุตรผู้เยาว์ทั้งสอง และให้โจทก์ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์ทั้งสองแก่จำเลย แสดงให้เห็นถึงเจตนาแท้จริงตามคำฟ้องแย้งของจำเลย ว่า จำเลยไม่ประสงค์จะหย่ากับโจทก์ ขณะเดียวกันก็ยืนยันว่า โจทก์ไม่ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1564 วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตรใน ระหว่างที่เป็นผู้เยาว์ ซึ่งโจทก์ในฐานะบิดามีหน้าที่ต้องรับผิดชอบและปฏิบัติตามบทบัญญัติ ดังกล่าวไม่ว่าโจทก์จำเลยยังคงเป็นสามีภริยาหรือหย่าขาดจากกันแล้วหรือไม่ และกรณีมีเหตุอัน สมควรที่จะให้ศาลมีคำสั่งให้อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ทั้งสองอยู่กับโจทก์หรือจำเลยตามมาตรา

1566 (5) ไม่ว่าโจทก์จำเลยจะหย่าขาดจากกันหรือไม่เช่นเดียวกัน ดังนั้น แม้ศาลมิได้พิพากษาให้โจทก์และจำเลยหย่าขาดจากกัน โจทก์ก็ยังมีหน้าที่ตามกฎหมาย จำเลยจึงมีสิทธิอุทธรณ์ขอให้พิพากษาบังคับโจทก์ปฏิบัติตามคำขอฟ้องแย้งได้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 8 ไม่รับวินิจฉัยอุทธรณ์ข้อนี้ของจำเลยไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังขึ้น มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาจำเลยประการสุดท้ายว่า สมควรให้อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ทั้งสองอยู่แก่จำเลยฝ่ายเดียว และโจทก์ต้องจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์ทั้งสองแก่จำเลยตามฟ้องแย้งหรือไม่ เพียงใด จำเลยยกปัญหาข้อนี้ขึ้นในชั้นอุทธรณ์ แต่ศาลอุทธรณ์ภาค 8 ไม่วินิจฉัยให้ แต่จำเลยฎีกาปัญหาข้อนี้มา โดยคู่ความทั้งสองฝ่ายได้สืบพยานจนสิ้นกระแสความแล้ว ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาข้อนี้ โดยไม่จำต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์ภาค 8 วินิจฉัยใหม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า โจทก์จำเลยต่างสมัครใจแยกกันอยู่ โดยมีใช้ความผิดของฝ่ายใด โดยเด็กชาย ศ. อยู่กับโจทก์ ส่วนเด็กหญิง ต. กับจำเลย ทั้งโจทก์และจำเลยมีความสามารถในการอุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์ทั้งสองได้ ไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน เมื่อพิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่ได้ความว่าจำเลยยังประสงค์อยู่กับโจทก์ฉันสามีภริยา การที่โจทก์และจำเลยแยกทางกันอยู่น่าจะเป็นเพียงกรณีชั่วคราว ดังนั้น เพื่อประโยชน์สูงสุดอันจะเกิดแก่บุตรผู้เยาว์ทั้งสองในปัจจุบันและอนาคต เห็นสมควรให้โจทก์เป็นผู้ใช้อำนาจปกครองเด็กชาย ศ. แต่ผู้เดียว ส่วนจำเลยเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองเด็กหญิง ต. ผู้เดียวเช่นกัน โดยโจทก์และจำเลยสามารถพบเยี่ยมเยียนบุตรผู้เยาว์ทั้งสองได้ตามปกติและให้โจทก์และจำเลยเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์ที่อยู่ในความปกครองของตนเอง พิจารณาแล้วเห็นว่า ให้โจทก์เป็นผู้ใช้อำนาจปกครองเด็กชาย ศ. แต่เพียงผู้เดียว จำเลยเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองเด็กหญิง ต. แต่เพียงผู้เดียว โจทก์และจำเลยสามารถพบเยี่ยมเยียนบุตรผู้เยาว์ทั้งสองได้ตามปกติ ให้โจทก์และจำเลยเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์ที่อยู่ในความปกครองของตนเอง นอกจากที่แก้ให้คงไว้ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 8 ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาตามฟ้องและฟ้องแย้งให้เป็นพับ

องค์คณะ

บุญไชย ธนาพันธ์สิน · พฤษภา พนมยันตร์ · จริญญา ชีวดีโสภณ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/10769/2558>